การติดตามตรวจสอบในโตรเจนไดออกไซด์โดยแพสซีพก๊าซแซมเปลอ

นางสาวกฤติมา ทศขนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม สหสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543 ISBN 974-13-0077-8 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MONITORING OF NITROGEN DIOXIDE BY PASSIVE GAS SAMPLER

Miss Krittima Thotchana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Environmental Science
Inter-Departmental Program in Environmental Science
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 2000
ISBN 974-13-0077-8

	แขมเปลอ	
โดย	นางสาวกฤติมา ทศชนะ	
สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม	
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา จีนศาสตร์	
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต		
(ศาสตรา	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จารย์ ดร. สุชาดา กีระนันทน์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ 	ประธานกรรมการ	
(ผู้ช่วยศ	าสตราจารย์ ดร. พิพัฒน์ พัฒนผลไพบูลย์)	
	อปลา จันสนาง อาจารย์ที่ปรึกษา	
(ผู้ช่วยศ	าสตราจารย์ ดร.วนิดา จีนศาสตร์)	
20	กรรมการ	
(୨ବଏศ ገ ଓ	สตราจารย์ ดร.นพภาพร พานิช)	
	พิธร อีพุปต์ กรรมการ าสตราจารย์ ดร.กำธร ธีรคุปต์)	
(ผู้ช่วยศ	าสตราจารย์ ดร.กำธร ธีรคุปต์)	

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การติดตามตรวจสอบในโตรเจนไดออกไซด์โดยแพสซีพก๊าซ

กฤติมา ทศชนะ: การติดตามตรวจสอบในโตรเจนไดออกไซด์โดยแพลชีพก๊าซแซมเปลอ (MONITORING OF NITROGEN DIOXIDE BY PASSIVE GAS SAMPLER) ค. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วนิดา จีนศาสตร์. 151 หน้า, ISBN 974-13-0077-8

การวิจัยครั้งนี้ใช้ แพสซีพก๊าซแซมเปลอในการติดตามตรวจสอบก๊าซในโตรเจนไดออกไซด์ ในบรรยากาศภายในและภายนอกที่พักอาศัย ที่บุคคลได้รับสัมผัส บรรยากาศทั่วไปในเขต กรุงเทพมหานครและจังหวัดนครปฐม และความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณก๊าซในโตรเจนไดออกไซด์ กับผลกระทบสุขภาพของระบบทางเดินหายใจ จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม ATS-DLD 78 จบับภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 50 คน และกลุ่มเปรียบ เทียบคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาจำนวน 15 คน พบว่ามีความสัมพันธ์ ระหว่างการได้รับสัมผัสงโรมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์กับอาการทางโรคระบบทางเดินหายใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มเปรียบเทียบ โดยปริมาณก๊าซ ในโตรเจนไดออกไซด์ที่บุคคลได้รับสัมผัสในระยะเวลา 24 ชั่วโมง ในกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ มีความสัมพันธ์กับการได้รับสัมผัสขณะอยู่ภายนอกที่พักอาศัยที่ระดับนัย สำคัญ p<0.05 ,(R=0.860 ขณะอยู่ภายนอกที่พักอาศัย) กลุ่มเปรียบเทียบ ได้รับสัมผัสก๊าซ ในโตรเจนไดออกไซด์เฉลี่ย 4.95<u>+</u>1.93 ppb ผลการตรวจวัดปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ใน บรรยากาศภายในและภายนอกที่พักของกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p<0.05 (R=0.532) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.68±9.26 ppb และ 21.40±16.62 ppb ตามลำดับขณะที่กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83±1.73 ppb เช่นเดียวกับปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในบรรยากาศทั่วไปบริเวณ และ 5.34+2.14 ppb สถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง พบว่า ผลการตรวจวัดที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.47 \pm 5.35 ในขณะที่มหาวิทยาลัย มหิดล วิทยาเขตศาลายามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.58 \pm 0.31 ppb ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p<0.05

ภาควิชา สหสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม ปีการศึกษา 2543 ลายมือชื่อนิสิต <u>กฤติมา ทก่ชหะ</u> ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา <u>ว</u>น้อง จักจาลง

9

##4172209023 :Major INTER-DEPARTMENT PROGRAM IN ENVIRONMENT SCIENCE

KEY WORD: Passive Gas Sampler / Filter badge / Diffusion / Nitrogen Dioxide

KRITTIMA THOTCHANA: MONITORING OF NITROGEN DIOXIDE BY

PASSIVE GAS SAMPLER.THESIS ADVISOR: ASSIST.PROF. WANIDA

JINSART, Ph.d., 151 pp. ISBN 974-13-0077-8

This study illustrated the application of passive gas sampler in Nitrogen Dioxide

monitoring .The Nitrogen Dioxide personal exposure, indoor-outdoor and ambient

concentration were measured in Bangkok and Nakornpratom province. The health effect

of Nitrogen Dioxide was also studied using ATS-DLD 78 questionaires(Thai Version). The

subject group was 50 Chulalongkorn University students and comparative group was 15

Mahidol University, Salaya campus students. The association between Nitrogen Dioxide

concentration and respiratory symptom are significant by different. In subject group,

average Nitrogen Dioxide for 24 hours exposure was 31.86±16.75 ppb and was

related to outdoor exposure (P<0.05; R=0.860 outdoor exposure). In comparative group,

average Nitrogen Dioxide for 24 hours exposure was 4.95±1.93 ppb.The measurement

of indoor and outdoor Nitrogen Dioxide concentration in Bangkok was 14.68±9.26 ppb

and 21.40±16.62 ppb,respectively and significant correlation was found between indoor

and outdoor (P<0.05; R=0.532). In contrast, the measurement at Nakornpratom province

were 3.83±1.73 ppb and 5.34±2.14 ppb ,respectively. The result of Nitrogen Dioxide

concentration at Chulalongkorn University and Mahidol University were significant

difference (P<0.05) of which at Chulalongkorn University was 21.47 ± 5.35 and Mahidol

University was 5.58±0.31 ppb.

Inter-Department Environmental Science

Field of study Environmental Science

Academic year 2000

Student's signature...กฤติหา.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.วนิดา จีนศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ ทีมนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย โมนาร์ด Assoc.Prof. Martin Hooper, Bev Hooper และ Barbara Panther ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆในงานวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

กราบขอบพระคุณภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยในความอนุเคราะห์เครื่องมือในการวิเคราะห์รวมทั้งพี่ๆเจ้าหน้าที่ที่กรุณาให้ความ สะดวกมาโดยตลอด และหน่วยปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพทางทะเล ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทาง ทะเล คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์วิทยาลัยที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องสเปกโตรมิเตอร์

กราบขอบพระคุณกรมควบคุมมลพิษที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล สถานที่ในการ ตรวจวัดมลภาวะทางอากาศและกราบขอบพระคุณ คุณสราวุธ เทพพานนท์ นักวิจัยสิ่งแวดล้อมใน กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่ให้ความช่วยเหลือในการติด ต่อประสานงานกับกรมควบคุมมลพิษ

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ เบญจภรณ์ ประภักดี อาจารย์คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการติดต่อประสานงาน น้องๆที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา

กราบขอบพระคุณสหสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัย ศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตและบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนทุนวิจัยบางส่วน

ขอบคุณเพื่อนๆและน้องๆสหสาขาวิชาวิทยาศาตร์สภาวะแวดล้อม คณะวิทยา ศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและน้องๆคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล สำหรับความร่วมมือและความเสียสละในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ท้ายสุดนี้ผู้ทำการวิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา น้องชายและเรือโท ณตฐพล ซุ่มธิที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในการวิจัยและให้กำลังใจแก่ผู้ทำการวิจัยเสมอมาจน จบการศึกษา

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		9
บทคัดย่อภาษาอังก	<u>]</u> <u> </u>	৭
กิตติกรรมประกาศ		ବ
สารบัญ		ข
สารบัญตาราง		ญ
สารบัญภาพ		<u>]</u>
รายการคำย่อ		ฑ
บทที่		
1. บทน้ำ		1
1.1 ความเร็	ป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุปร	ะสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเข	ตของการวิจัย	3
1.4 สมมุติ	ฐานของการวิจัย	4
	" ชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
2. เอกสารและ	ะงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แพสซี	พก๊าซแซมเปลอ	5
2.1.1	ส่วนประกอบและหลักการทำงานของแพสซีพก๊าซแซมเปลอ	8
2.1.2	ทฤษฎีของแพสซีพก๊าซแซมเปลอ	10
2.1.3	ผลกระทบของปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมต่อการแผ่ซ่าน	
2.1.4	เรขาคณิตของแพสซีพก๊าซแซมเปลอ	24
2.1.5	ความเร็วลมกับเรขาคณิตของแพสซีพก๊าซแซมเปลอ	25
2.1.6	ความเสถียรของตัวอย่าง	26
2.1.7	แพสซีพก๊าซแซมเปลอในการตรวจวัดก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	27
2.2 ก๊าซไน	โตรเจนไดออกไซด์	29
2.2.1	ลักษณะทั่วไป	
222	แหล่งกำเนิดของแพสซีพก๊าซแซมแ ดอ	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่			หน้า
	2.3 ในโตร	เจนไดออกไซด์ต่อสุขภาพมนุษย์	33
	2.3.1	กายวิภาคของระบบทางเดินหายใจ	34
	2.3.2	กระบวนการการหายใจในการรับเข้าก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	34
	2.3.3	ผลกระทบของก๊าซในโตรเจนไดออกไซด์ต่อระบบทางเดินหายใจ	35
	2.3.4	ผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ที่ระดับความเข้มข้นที่แตกต่างกัน	38
	2.4 การตร	รวจวัดก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์แบบต่อเนื่อง	39
	2.4.1	วิธี Saltman	39
	2.4.2	วิธี Chemiluminescence	41
	2.5 เอกสา	ารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
3.	วิธีดำเนินเ	าารฺวิจัย	47
	3.1 การสำ	ารวจภาคสนามขั้นต้น	47
	3.2 พื้นที่ดี	จิ๊กษา	47
	3.3 ประช	ากรที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเปรียบเทียบ	47
	3.4 การเต	ารียมการตรวจวัด	51
	3.5 การศึ	กษาภาคสนาม	55
	3.5.1	การตรวจวัดปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	55
	3.5.2	การตรวจวัดผลกระทบทางด้านสุขภาพ	58
	3.6 ขั้นตร	านในการเก็บตัวอย่าง	
		คราะห์ในห้องปฏิบัติการ	
		ปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	
4.		ัยและวิเคราะห์ข้อมูล	
		รเปรียบเทียบอุปกรณ์	
		ารเก็บตัวอย่างใน 3 สถานีตรวจวัด	
	4.3 ผลกา	ารเก็บตัวอย่างการได้รับสัมผัส ที่พักอาศัยและสถานศึกษา	74
	4.4 ผลกา	ารวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	94
		วามสัมพันธ์ของในโตรเจนไดออกไซด์กับผลวิเคราะห์แบบสอบถาม	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	105
5.1สรุปผลการวิจัย	105
5.1.1 การเปรียบเทียบอุปกรณ์	105
5.1.2 การตรวจวัดใน 3 สถานีตรวจวัด	111
5.1.3 การได้รับสัมผัส ที่พักอาศัยและสถานศึกษา	112
5.1.4 ผลกระทบจากการได้รับสัมผัสจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม	117
5.2 ปัญหาและอุปสรรค	117
5.3 ข้อเสนอแนะ	118
รายการอ้างอิง	120
ภาคผนวก	124
ภาคผนวก ก.แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ	125
ภาคผนวก ข.การวิเคราะห์ทางสถิติ	132
ภาคผนวก ค.ค่าประมาณการเมื่อตรวจวัดด้วย Chemiluminescence	145
ประวัติผู้วิจัย	151

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงค่า σ และ $\mathbf{\mathcal{E}}_{_{0}}$ /k ของ $NO_{_{2}}$ และ Air	14
ตารางที่ 2.2 แสดงค่าDiffusion coefficient ของspecies ที่แตกต่างกัน	14
ตารางที่ 2.3 แสดงค่า Diffusion coefficient ของ Gas mixture	15
ตารางที่ 2.4 แสดงค่าEstimated values for ,D	15
ตารางที่ 2.5 แสดงความยาวพันธะและมุมพันธะของ $\mathrm{NO_2}$, $\mathrm{SO_2}$ และ $\mathrm{O_3}$	19
ตารางที่ 2.6 แสดงการเปรียบเทียบทางเรขาคณิตของแพสซีพก๊าซแซมเปลอ	24
ตารางที่ 2.7 แสดงความเสถียรของตัวอย่างในการเก็บตัวอย่าง	26
ตารางที่ 2.8 แสดงการปล่อยก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในปีค.ศ.1990-2005	31
ตารางที่ 2.9 แสดงการปล่อยก๊าซในโตรเจนไดออกไซด์ในสหรัฐอเมริกาในปีค.ศ.1960-1998	32
ตารางที่ 2.10 แสดงการปล่อยก๊าซในโตรเจนไดออกไซด์ในประเทศไทยในปีค.ศ. 1992-1998	333
ตารางที่ 2.11 แสดงปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในระดับต่างๆต่อสุขภาพมนุษย์	38
ตารางที่ 3.1 แสดงปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์เฉลี่ย 1 ชั่วโมง	48
ในกรุงเทพมหานครและนครปฐมในปี 2541-2542	
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการตรวจวัดด้วยแพสซีพก๊าซแซมเปลอและChemiluminescence	72
ตารางที่ 4.2 แสดงผลสรุปการตรวจวัด ณ.3สถานีตรวจวัด	73
ตารางที่ 4.3 แสดงปริมาณการได้รับสัมผัสและบริเวณที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง	75
ตารางที่ 4.4 แสดงปริมาณการได้รับสัมผัสและบริเวณที่พักอาศัยของกลุ่มเปรียบเทียบ	79
ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบการได้รับสัมผัสและบริเวณที่อยู่อาศัยของ	81
กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเปรียบเทียบ	
ตารางที่ 4.6 แสดงปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	89
ช่วงเดือน ธันวาคม พ.ศ.2542-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2543	
ตารางที่ 4.7 แสดงปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	90
ช่วงเดือน มีนาคม พ.ศ.2543-พฤษภาคม พ.ศ.2543	
ตารางที่ 4.8 แสดงปริมาณก๊าซในโตรเจนไดออกไซด์ในมหาวิทยาลัยมหิดล	91
ตารางที่ 4.9 แสดงผลสรุปปริมาณการได้รับสัมผัส บริเวณที่อยู่อาศัยและในสถานศึกษา	92
19 1949 197 20 00 00 10 00 10 10 10 10 10 10 10 10 10	

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง
ตารางที่ 4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ แบบสอบถามในส่วนของโรคระบบทางเดินหายใจ96
ในกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเปรียบเทียบ
ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์อาการทางโรคระบบทางเดินหายใจ
ตารางที่ 4.12 แสดงปริมาณในโตรเจนไดออกไซด์ในลักษณะครัวที่แตกต่างกัน
ตารางที่ 4.13 แสดงปริมาณในโตรเจนไดออกไซด์ ในระบบระบายอากาศที่แตกต่างกัน101
ตารางที่ 4.14 แสดงผลกระทบของปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ที่ได้รับสัมผัส103
ต่ออาการทางระบบทางเดินหายใจ

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	,
รูปที่ 1.1 การประมาณการปล่อยก๊าซในโตรเจนออกไซด์ตามประเภทการใช้พลังงาน)
รูปที่ 2.1 แพสซีพก๊าซแซมเปลอที่ใช้ในตรวจวัดการได้รับสัมผัสของบุคคล	
รูปที่ 2.2 แพสซีพก๊าซแซมเปลอกับอุปกรณ์ในการป้องกันในการตรวจวัดในสิ่งแวดล้อม	7
ของOgawa & Company	
รูปที่ 2.3 แพสซีพก๊าซแซมเปลอกับอุปกรณ์ในการป้องกันในการตรวจวัดในสิ่งแวดล้อม	7
รูปที่ 2.4 แสดงส่วนประกอบแพสซีพก๊าซแซมเปลอที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้	9
รูปที่ 2.5 แสดงส่วนประกอบของแพสซีพก๊าซแซมเปลอของ CSIRO	
รูปที่ 2.6 แสดงโมเลกุลของก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	S
รูปที่ 2.7 แสดงไดอะแกรมของเครื่องติดตามการตรวจวัดไนโตรเจนออกไซด์	1
(วิธี Chemiluminescence)	
รูปที่ 3.1 แสดงพื้นที่ตรวจวัดในเขตกรุงเทพมหานคร49)
รูปที่ 3.2 แสดงพื้นที่การตรวจวัดในเขตจังหวัดนครปฐม50)
รูปที่ 3.3 แสดงส่วนประกอบของแพสซีพก๊าซแซมเปลอในแนวตั้ง)
รูปที่ 3.4 แสดงส่วนประกอบของแพลซีพก๊าซแซมเปลอในแนวนอน53	3
รูปที่ 3.5 แสดงการติดตั้งแพสซีพก๊าซแซมเปลอกับอุปกรณ์ Protective Shelter54	ŀ
รูปที่ 3.6 แสดงการติดตั้ง Protective Shelter บริเวณสถานีตรวจวัด	ļ
รูปที่ 3.7 แสดงการติดตั้งแพสซีพก๊าซแซมเปลอในกลุ่มเป้าหมาย)
รูปที่ 3.8 แสดงกราฟมาตราฐานในการวิเคราะห์ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	
รูปที่ 3.9 แสดงเครื่องสเปกโตรมิเตอร์	,
รูปที่ 3.10 ก.และข.แสดงสารละลายมาตราฐานและสารละลายตัวอย่าง	
ที่ผ่านการเติม coloring reagent	
รูปที่ 4.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณในโตรเจนไดออกไซด์จากการตรวจวัด72	
ด้วย Chemiluminescence Detector และ แพสซีพก๊าซแซมเปลอ	
รูปที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณก๊าซซไนโตรเจนไดออกไซด์ใน	
กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเปรียบเทียบ	

รายการคำย่อ

AR = Autocorrelation

ATS-DLD = American Thoracic Society Division of lung Disease

COPD = Chronic Obstructive Pulmonary Disease

DEDP = Department of Energy Development and Promotion

HOP/C = Hydroxyproline / creatinine

NSRD = Non Specific Respiratory Disease

OLS = Ordinary Least Squares

SPSS = Statistical Package for the Social Science

PCP = Persistent Cough and Phlegm

PM 10 = Particulate Matter < 10 micron

U.S.EPA = The Environmental Protection Agency of United states